

ВЕЛИКІ МОРОЗИ В СТЕЙТАХ НОВОЇ АНГЛІЇ

НЬО ЙОРК. — В стейтах Нової Англії запанували великі морози. Нью Йорк минулої неділі мав студію 3 ступні нижче зера, Фаренгейта. Такого зима в Нью Йорку не було від восьми літ. А коли ходять про пору, себто 20 грудня, то такого зима не було в цілій історії Нью Йорку. Подібне зимо нині існує і в сусідніх місцевостях. Воно стає дошкудним ще оливи. Деякі доми зужитковують свою оливу наперед. Їм дозволено побрати половину пайку на черговий рік, з тою надією, що чергового року не буде так зимно як тепер і можна буде тої оливи дещо заощадити.

ОБМЕЖЕННЯ ГАЗОЛІНИ.

НЬО ЙОРК. — Східним стейтам знов об'ято пайок газоліни. Карточки „B“ і „C“ дістануть по три галони газоліни тижнево, подібно як карточки „A“. Цей пайок назначено після того, як впродовж двох і пів дня цілком здержано продаж газоліни. Обмеження довершено не тому, що в Америці є брак газоліни, лише тому, що нема подостатком кораблів і залізничних цистерн, щоб її суди привезти. Беручи під увагу офензиву американських військ на різних фронтах і збільшені домагання армії, тих транспортних засобів буде чимраз менше.

ТРАНСПОРТАЦІЯ ПЕРЕТЯЖЕНА.

НЬО ЙОРК. — Місцеве бюро транспорзації проголосило, що всі сітки транспорзації матеріалів і осіб, на терені Нью Йорку і Нью Джерзі, є такі перетяжені, що існує загроза цілковитого заломання тих сіток. Щоб це уникнути, говорять згадане бюро, треба скоро віддати всі ті сітки під заряд одної дилемми: чи віддати ці сітки, чи ждати, поки вони не будуть відповідно розділені вандрівку людей та матеріалів. Внаслідок воєнних потреб, говорять те бюро, чимраз більший відсоток тигарових і особових вагонів, як теж кораблів, йде на військові цілі. А в той сам час, внаслідок обмеження уживання газоліни і гумових опон, чимраз більше людей і матеріалів звалюється на поїзди.

АМЕРИКАНЦІ КУПУЮТЬ БОНДИ.

ВАШІНГТОН. — Секретар фінансів Морґентав заявив, що в місяці грудні ц. р., котрий ще не закінчився, американці вже закупили більше державних бондів, ніж було передбачено в плані. В плані було передбачено, що американці куплять на дев'ять біліонів державних бондів, а вони купили на 11 біліонів. Цей факт виразно вказує про настрій американського загалу. Це буде моральною заохотою для американських воєнників, що борються в фронтових лініях. Також це завдасть чимало мороки ворогам Америки, котрі дуже бояться цього роду вчинків з боку американського загалу.

ПОКАРАЛИ ЗА СОРОМІЩКУ ВИСТАВУ.

НЬО ЙОРК. — Суддя Боґен засудив продуцента театральної вистави „Вино, жінки і спів“, Ізадора Герка, на шість місяців тюрми. Зновуж двох режисерів тої самої вистави засудив на менші карі, але завісив їм ті карі, тому, що вони це виконували на інструкцію продуцента Герка. Однак суддя перестеріг їх, що коли ще раз зловить їх при режисурі подібних вистав, то вони також повандрують до тюрми.

ВОЄННА ПРОДУКЦІЯ ЗРОСТАЄ.

ВАШІНГТОН. — Доналд Нелсон, голова ради воєнної продукції, заявив, що воєнна продукція Америки чимраз більше зростає і Америка дійсно стає арсеналом демократій, як це заповів вже давно президент. Тепер сама Америка продукує стільки само літаків, повзів, кораблів і іншої зброї, що всі держави осі до купи. А всі Об'єднані Держави продукують два рази стільки, що держави осі, говорив Нелсон. Проте він заважував, що найтяжча боротьба в тій війні ще перед нами. Треба буде ще багато продукувати, щоб створити розторошуючу більшість сталевих зброї, котра в руках відважних американських й інших союзних воєнників завдасть ворогам рішальний удар.

НОВИЙ ЦЕМЕНТОВИЙ КОРАБЕЛЬ.

НЬО ЙОРК. — Дві корабельні компанії Нью Йорку випродукували першей цементовий корабель, котрий буде плисти по морі без ніяких моряків і служби, а лише під контролею радіа. Цей корабель пристосований виключно для перевозу вантажу підчас війни і він буде плисти в конвою. Таких кораблів можна буде спустити відразу багато і здалека їх буде охороняти конвой воєнних кораблів, яктеж з них буде виходити радіева керма. Ці цементові кораблі будуть низькі і годі їх буде завважити на дальшу відаль як дві милі.

Концерт і Бенкет в Честь Владики Амвросія Сенишина

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — В суботу дня 19 грудня 1942 року відбувся в Українській Галі концерт в честь Владики Кир Амвросія Сенишина. Концерт вийшов культурно і гідно. Діти Сиротини виступили зі співами, декламаціями і українськими танками. Всі точки віддано надзвичайно гарно і з чуттям. Орхестра проф. Філіпа Дубаса й тим разом пописалась так гарно, що публіка була зачарована прекрасним виконанням навіть тяжких музичних творів. В третій частині виступив Катедральний Хор ім. Лисенка, під батуту дпр. Степана Марусевича. Хор солідно підготований виконав ряд пісень та збирав заслужені оплески. Вийші промовляв Владика Амвросій і щиро подякував молоді за цей духовий пир та заявив, що ці перші піовіри можуть спокійно дивитися в будучність українського народу маючи таку гарну і культурну молодь.

В неділю 20 грудня в катедральній храмі зібралися делегати і представники українських установ та віри, до котрих промовив Владика Кир Амвросій. Згадуючи про праотця Авраама, Владика сказав, що і зпомік українського народу багато покидає свою рідну землю та рідно і йде в світ шукати кращої долі. Промовив зробила на прихвних глибоке враження.

В год. 1. пообідній зібралася приблизно 300 представників, делегатів і гостей на бенкет в місцевій готелі Белью-Стратфорд. Бенкет отворив Впр. канцлер Філімон Тарнавський, поклікуючи на товстмайстра д-ра Омеляна Тарнавського з Шікаґо, Ілл. Перший промовив Владика Кир Константин Богачевський, згадуючи про перші тяжкі зусилля для організування українських католицьких парохій та вірних. Опісля промовляли: від Українського Народного Союзу, Р. Слободян, касієр; вчч. о. Біліньський, від Провінції; п. Лотоцький від „Америки“; п. Катамай від Ліги Української Молоді; панна Піддубчишин від редакції Шляху; панна Клячко від Українського Музею; д-р В. Галан від Ліги Українсько-Американських Горожан і п. Лесюк від кураторів катедрального храму. Опісля зголошували свою прихвність делегати українських громад. На святі і бенкеті було заступлених біля 50 громад. Вкінці промовив Владика Кир Амвросій Сенишин, щиро дякуючи прихвним за участь, шану та щирі побажання. Многолітством для Владики та молитвою самого Владики закінчено торжество.

Совети Доносять про Нову Успішну Офензиву

МОСКВА. — Советські звідомлення широко описують наступи советських частин на різних відтинках, з яких виходить, що цілий німецький фронт на полудні є загрожений. Отже советські війська зближаються до Мілєрова, що є важним залізничним вузлом на лінії Москва-Ростов. На тому відтинку Совети натискають на німців найсильніше. Нахочують там 41,500 німецьких втрат. Назагал Совети подають, що відбито до 300 місцевостей. Це має бути свого роду дарунок, який Східні Сили отримали в результаті своїх успіхів. Це заборано величезну воєнну добичку, між іншим, цілий поїзд з танками.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБЕРИ ЗНИЩИЛИ НАЦІСТІВСЬКУ БАЗУ

ЛОНДОН. — „Флаінг Фортессе“ і „Лібейторс“, в супроводі яких 300 боевників, налетіли Ромлі на Селваню, німецьку повітряну базу, положену яких 80 миль на полудневий схід від Парижа. Був ясний день і бомбардування вдалось знаменно. Крім того боевники бомбардували інші місцевості при повороті. Бомбери збили 40 німецьких великанів, що рішилися звести з ними бій. Шість бомберів не вернули до Англії, звідки вилетіли. Це досі найбільша американська втрата, коли йде про втрати підчас одного налету.

В НІМЕЧЧИНІ ЗА МИРОМ

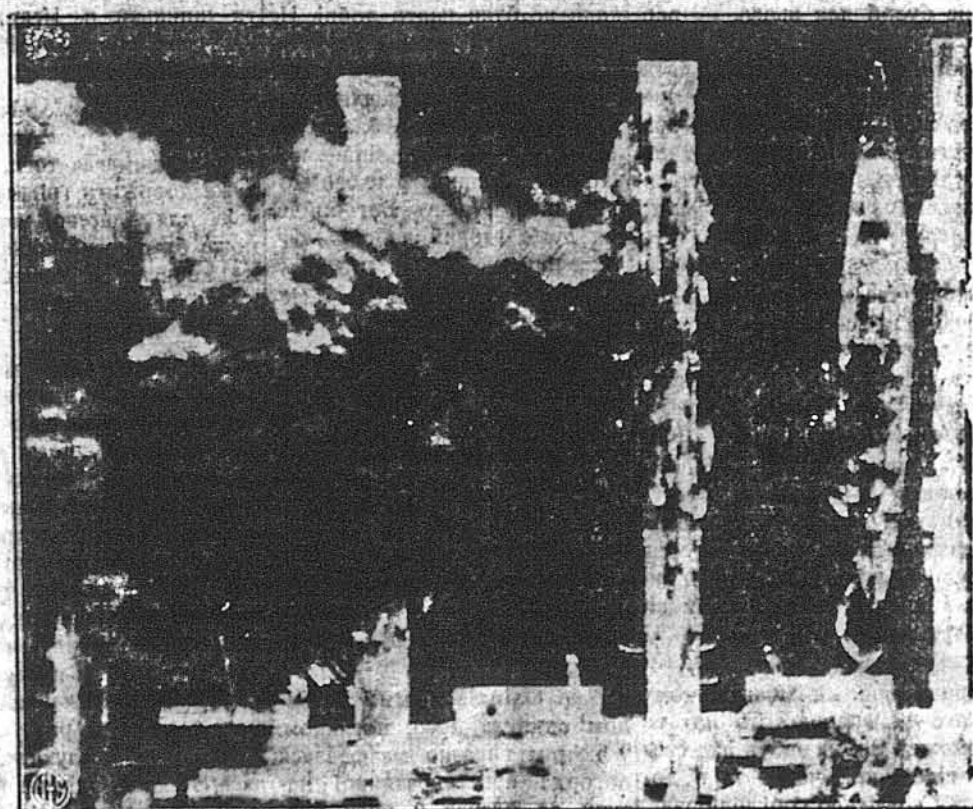
ЛОНДОН. — Десь в Західній Німеччині відбулася конференція, скликана тайною німецькою організацією, що зветься „Краєва акція за миром“. Тайне німецьке радіо подає, що голова цієї конференції заявив, що шораз більше німців приходить до заклопення, що тільки мир може спасти Німеччину від цілковитої руїни.

НІМЦІ В АФРИЦІ ДАЛІ ВІДСТУПАЮТЬ

КАІРО (Єгипет). — Поспішний відворот останків армії ген. Ромеля продовжується. Задів цієї армії не вдалось цілковито знищити, але зате понищено гармати і тенки, себто те, чого Ромель найбільше потребує.

ПОМАГАЮТЬ — ХІБА ТІЛЬКИ ГІТЛЕРОВИ

ЛОНДОН. — Так пише „Сондей Діспеч“ про тих, що ведуть кампанію проти ген. Драґи Міґайловича, провідника югославських четників.

ВИД ЗАТОПЛЕНИХ КОРАБЛІВ ЗБЛИЗЬКА. — Зняті з повітря світліни зо затоплених залозами кораблів французької воєнної флотії в порті Тульону. На краю зправа корабель „Страсбург“.

ЕСПАНІЯ І ПОРТУГАЛІЯ ПРОТИ УЧАСТИ В ВІЙНІ Й ПРОТИ КОМУНІЗМУ

ЛІЗБОНА (Португалія). — Розрахунки Німеччини втягнути згодою й Еспанію в війну з Об'єднаними Державами не вдалися і не вдадуться. Такої думки є дипломати. Видно, що Еспанія і Португалія так хочуть за всяку ціну задержати неутральність і тим допомогти не тільки своїм краям, але справі світового замирення, бо таке виходить з заяви ген. Франціска Гомеза де Хордана, еспанського міністра закордонних справ, яку він зложив підчас обіду, що його дав в його честь д-р Антоніо де Олівейра Салязар, прем'єр Португалії. Генерал де Хордана заповів „Іберійський Союз“, себто згоду Еспанії й Португалії задержати в тій війні неутральність. Еспанія має, як кажуть, добру армію і може ту неутральність вдержати есентуально силою, якщо яка сторона хотіла її порушити. Далі він заявив, що загранична політика обидвох країв має багато спільного через те, що обидва краї є проти комунізму.

ЛЯВАЛЬ ПІДДАВСЯ НОВОМУ ДИКТАТОВИ ГІТЛЕРА.

БЕРН (Швайцарія). — Відбулась в осідку Гітлера дводневна політично-воєнна конференція, про яку згадує німецький комунікат дуже коротко, хоч у ній брали участь крім Гітлера такі особи як граф Чіано, італійський міністер заграничних справ, та фон Рібентроп, з німецького боку. Були на нарадах присутніми теж і високі військові командири, а між ними був і польовий маршал Кайтель і державний маршал Герінг. По нарадах поклікано Ляваля, що прибув з двома міністрами, щоб вислухав рішень. Так було в дійсности, хоч в німецькому комунікаті сказано, що поклікано їх „на дискусію“.

БУДЕ „ОДНА ПАРТІЯ“ В ФРАНЦІЇ

ЛОНДОН. — П'єр Ляваль, що стоїть на чолі французького уряду, зобов'язався перед Гітлером, що нададі буде в Франції вже тільки одна політична партія, себто „партія тісної співпраці з Німеччиною“. Доносять далі, що Ляваль зобов'язався перевести „чистку“ в тій частині Франції, що досі не була під безпосередньою німецькою окупацією. Гітлер мав ще сказати Лявалеві перенести осідок уряду з Віші до Парижа, що однак має статись доперва під весну.

ЧИ НЕ ПОЧАТОК НЕПОРОЗУМІННЯ?

ЛОНДОН. — Це, що в останніх нарадах „Осі“ бракувало Мусоліні толкують собі дипломатичні кола в Швайцарії тим, що між Мусолінієм і Гітлером заходять тертя через останні воєнні події. Мусоліні мав давно перекопувати Гітлера, що Середземне море стане рішальним фронтом. Гітлер з тим не погоджувався і цей фронт легкожавив, а тепер виходить, що саме на тому фронті важиться судьба цілої війни.

АМЕРИКАНЕЦЬ ПЕРЕВІЗ ГЕН. ЖІРОДА ДО АФРИКИ.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВН. АФРИЦІ. — Доперва з того, як ген. Айзенговер дав признання американському капітанови Жералдову Райтову, світ довідався, що це той капітан керував вивезенням ген. Жірода з Франції до Аліантів в Північній Африці. Субмарина, що забрала ген. Жірода, що то свого часу втік з німецького полону, підплила майже під сам беріг. Старий генерал висідаючи з човна, щоб пересісти до субмарини впау в море, але його виратували. Потім з субмарини перенесли його на літак, що його довів до Північної Африки. Субмарина була британська. Це та сама, що перевезла американського генерала Кларка до Африки, який зібрав там тайно інформації, потрібні, щоб розпочати американську інвазію.

ЖУРЯТЬСЯ, ЩО НЕ БУДЕ ЧИМ СВЯТКУВАТИ РІЗДВО.

А АМЕРИКАНСЬКОЮ АРМІЄЮ В КИТАЮ. — Ворог затопив корабель, що плів з Америки з різдвяними дарунками і припасами для американських воєнників в Китаю та Індії. Ще є надія на індіків, що їх мають надіслати з Калькути. Але інше пропало. За квартиру віски треба платити аж \$75! І навіть дівчат нема для танцю, бо китайські родини не радо глядять на те, щоб їх дочкі танцювали з чужинцями. Крім того новий китайський рух є проти курення, пиття алкогольних напиктів і танців.

ХОЧЕ „ВІДВІДЧИТИСЬ“

ЛОНДОН. — Антон А. Мусерт, котрому Гітлер надав титул „фірера нідерландського народу“, хотів би відвідчитись головному „фірерови“ тим, що готов поставити армію, що боролась би не тільки проти Росії, але і проти Злучених Держав Америки. Німецьке радіо подало, що Гітлер вже „ласкаво“ дав згоду на стотисячну нідерландську армію, що має боротись за Німеччину.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second-Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед публікацією, в котрій оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ОСУД ЗЛОДІЯ — ОСУД ЗЛОДІЙСТВА

Об'єднані Держави виступили за спільною заявою в обороні жидів, яка заслугоє на загальну увагу з більшої, ніж з одного згляду.

Передовсім з формального боку як одна з перших заяв, у котрих попри такі незалежні держави, як Британія й Злучені Держави Америки, виступають різні вигнанські уряди окупованих Німеччиною держав. Їх підпис на заяві є важливим показником, кого будуть Об'єднані Держави вважати господарями Європи по розвалі держав Осі. Замітний з того боку є теж підпис союзу держав, вже хочби з того згляду, що донедавна ще при всяких таких нагодах союзу держав не притягано. Цей факт є показником, що Росія вже вийшла з своєї ізоляції та що в майбутніх міжнародних укладах вона буде виступати співучасником.

Щодо самої суті заяви, то тут очевидно не можна їй нічого закинути. Нацисти допустилися супроти жидів таких поступків, що весь цивілізований світ повинен їх був уже давно осудити. Нацистична політика винищення жидів мусить бути наклеювана в самій засаді. Про це не може бути навіть двох думок. Хто цьому протривав би, той не заслугоє називати себе ні християнином, ні цивілізованою людиною.

Якщо найшлися би люди, які зайняли би негативне становище, що мовляв такого протесту не можна підносити, бо це означало би, що інші народи не терплять національних кривд, то вони повинні би знати, що ніякий протест такого значіння не може мати. Подібно, як потурання подібним переслідуванням жидів є заохочуванням для примінення подібних мір до інших народів, так усякий протест проти якогонебудь насильства супроти когонебудь є ослабленням його, бо він ударяє по самій засаді насильства, бо він утверджує засади терпимості, рівного трактування, справедливості.

Коли Об'єднані Держави виступають за спільною заявою проти переслідування жидів нацистичним урядом, то це має ще те додаткове значіння, що цим самим вони роблять важну передвступну роботу для створення основ, на яких маєтеся спирати майбутній мир. Коли Об'єднані Держави ставлять свій підпис під протест проти відбирання якомусь народом елементарних прав людини, то тим самим вони роблять рішення, яке буде їх зобов'язувати в дальшій політиці супроти інших народів.

З тої причини протестові Об'єднаних Держав проти переслідування жидів нацистами мусять приплеснути навіть ті, яким здається, що нині долю одного народу можна відділити від долі інших народів, та яким доля жидів байдужна. Протест одиниці державних урядів проти нацистичного переслідування жидів є поважним ударом по тій цілій системі, вивіщення німців та пониження інших народів, яку за основу нового "порядку" в світі пробає зробити Гітлер.

Політичне Обжирство

Польсько-американська преса, з ньюйоркським часописом "Нови Св'ят" на чолі, постійно скаржиться що чимало корінно-американських газет зле відносяться до Польщі, бо не хочуть їй признати передованих границь і раз-ураз нагадують їй її імперіалізм. На ту тему бувший міністер з табору підсудчиків, Ігнаці Матушевський, в газетній статті 12 грудня ц. р. пише ось що:

"В 1914 р. — Бельгія, в 1939 р. — Польща були першими жертвами німецької напасти. Відбудування цілої і суверенної Бельгії було офіційним, виразним, і можна сказати — першим завданням всіх союзників в попередній війні. Відбудування цілої і суверенної Польщі не сталося виразною ціллю союзників в теперішній війні. Протинно — в тій хвилині ситуація є така, що одна з союзних держав, іменю Совети, прямує до розбору Польщі. Знову ж інші з Об'єднаних Держав не займають в тій справі офіційного становища. В тих кількох реченнях міститься в засаді підсумування дорібок уряду ген. Сікорського".

За такий стан п. Матушевський і цілий "Нови Св'ят" винують уряд Сікорського. Це правда, що цей уряд у великій мірі завинив, що нині союзники не поставили в свою програму відбудови цілої і суверенної Польщі, подібно як в минулій війні зробили це з Бельгією. Але та вина коріниться в цілковито чимсь іншим, ніж думає Матушевський і його однодумці: Не в занедбанні обов'язків, чи в браку політичного хисту уряду Сікорського, тільки в тім, що той уряд не має відваги раз на все зирати до старим польським імперіалізму, а оборону Польщі обмежити виключно до сучасних етнографічних земель. Якби уряд Сікорського так поступив, то цілком певно всі союзники відразу заявилися за відбудову цілої і суверенної Польщі, а навіть вставили б як першу точку своєї програми.

Та польський уряд на винанні, а навіть кола, що є в позиції до того уряду, вперто стоять на засадах старого польського імперіалізму. Порівнюючи долю Польщі до долі Бельгії з першої світової війни вони з святим обуренням питають, як це може бути, що Польща, яка перша впадала жертвою німецького нападу і перша виступала проти німців з зброєю в руках, не лише не дістає ніяких обіцянок якоїсь добічи на випадок перемоги, але не дістає навіть гарантії давних границь. Це

дуже несправедливо, кажуть гуртом поляки і винують за те раз союзників, а раз самі себе, мовляв — їх політика нездарна.

Фактично вони повинні винувати себе не так за нездарність, як за ненаситність. Вони кусають більше, ніж можуть стравити. Вони замкнули очі на дійсні факти і думають, що інші люди також тих фактів не бачать. А цими фактами є те, що Польща перед цією війною мала дуже багато польських земель, котрі для Польщі були тягарем і з середини розслабляли її. Тих земель Польща нахапалась під час минулої війни, вдаряючи в розбишацький спосіб в молоду українську державу, Білорусь і Литву. Теперішні польські дилемати думають, що той розбій внаслідок літ нині вже легалізований і годі минуле згадувати. Коли ж не лише український нарід, але й світова публічна думка, що це дуже добре памятають часи ось того польського розбою. Нині при кермі всіх народів стоять якраз люди, що були воєнками в минулій війні. Вони добре знають, що тоді діялось. Піском очей їм годі засипати. Ось це ті люди пишуть по різних газетах, чи виголошують у різних промовах, слова, котрі не дуже то до вподоби полякам. Вони дуже добре розрізняють теперішнє положення Польщі з минулим положенням Бельгії. Ніяка польська пропаганда, щоб не знати яка хитра була, їх не збаламутить. ЧОС через те, що Польща впаде, що забула про своє минуле розбишацтво і домагається гарантії для тих границь, котрі вона колись в розбишацький спосіб поширила коштом інших народів, навіть її власні союзники нині не хочуть признати їй ось тих границь, а навіть деякі країни.

Таке положення криє для поляків величезну небезпеку. Бо вони залишає на ласку і неласку будучих подій цілу Польщу, цілий польський нарід. Воно навіть працює на шкоду польського народу, бо, як згадано, постійно витворює для Польщі віденну світову опінію. А світова опінія це небезпечна зброя. З нею можна в світі добитись не одної корисної річі, без неї можна загубити дуже багато. В першій світовій війні для Польщі дуже корисну опінію виробляли мистці покрову Падеревського, яктеж польські політики кола, котрі свою працю опирали на слухинні домаганнях Польщі відіскати свою незалежність. Світова опінія роді сим-

НАЙКРАЩЕ ЗБЛИЖУЄ — СПІЛЬНА БОРОТЬБА

Як тільки американські війська з'явилися в Англії, зачали англіїці, цілком зрозуміло, робити все можливе, щоб американські хлопці почувалися там як в дома. На перший погляд воно ніщо лекшого для американців як жити в Англії, себто між людьми, з якими вони можуть порозумітись без перешкод, бож говорять одною і тою самою мовою, не зважаючи на малі мовні ухили. А далі теж і тому, що велика частина американців є таки англосаксонського походження, себто кровно споріднена з мешканцями Англії.

Та видно, що не зважаючи на всі ті обставини, ця справа не така легка, якби видавалась. Ось тому видано для американських воєнок поучення, як треба заховуватись в Англії, щоб можна було їм зжитись з людьми. Вказано їм на деякі звичайні й обичаї, які треба пошанувати, як і дано внаслідок на дещо таке, що для англіїців є природним і самозрозумілим, а для американців дивним і незрозумілим.

Та не тільки те. Видано теж брошури для англіїців, зокрема для тих, що мусять вхо-

патизувати з терпеливими поляками й через своїх провідників старалася їм конкретно допомогти. Нині та опінія працює в іншій напрямку. А все це через політичне обжирство поляків.

Правда, поляки, як інші народи, мають повне право зголюшуватись до якихось вищих історичних місій, в певних частинах світу. В засаді проти такої місії ніхто не може нічого мати. Коли якась місія, як ось "чотири свободи" Америки й Британії, є оперта на шляхотних цілях, то вона сама до себе притягає людей і не треба жалуватись, що хтось відноситься до неї вороже, бо таких мало. Не треба також жалуватись, що якийсь уряд, чи державний муж, не вміє тою місією захопити людей. Люди відчують сами, звідки їм добра очікувати. Але коли якась місія оперта на підступі, має на увазі грубе насильство й імперіалізм, то тоді навіть найбідніший політик широким масам не засипає пісмом очей і не зведе їх на роздоріжжя. Зокрема не обдурить він тих, над котрими дана "місія" вже глумилась попередньо й опінія їм не уважала навіть за відповідне заявити, що відступає до старого шляху, а ступає на новий, кращий.

З того, що й як описується, видно, що того, що можна тепер побачити на фронті в Північній Африці, досі не було. Донеда там зароджується справжнє побратимство. Донеда там зникають взаємні упередження.

Такі відомості є дуже важні, бо від такого побратимства дуже багато залежить. Не іде так про війну з Гітле-

ром, бо вона вже об'єднала цілу купу народів і держав, але іде про те, що має статись по війні. Щодо цього могли б зайти розбіжності між американським і британським народами, яких джерелом може бути недовіра чи упередження. Та коли мільони американців зжигються на фронтах з мільонами британців і коли одні й другі воєнки себе зрозуміють і пізнають, за який то новий світ і лад вони борються, то по війні буде легше дійти до порядку. Бож ті самі люди, що є тепер воєнками, повернуть зараз по війні до дому і як громадяни будуть вирішувати при виборах чи інших нагодах, хто і як кермуватиме дальшими світовими справами. А тоді треба буде, щоб в Злучених Державах і Англії народи знали, до чого змагались, бо тільки тоді виберуть, тут і там, таких людей, що зможуть завести в світі дійсний лад. Знову цього не буде, коли не буде спільної мови між американцями і британцями, між Англією і Злученими Державами.

Ось тому і так важне те, що фронт так тісно зв'язує американських воєнок з британськими. Це матиме в будучині дуже добрі наслідки.

Та є дві завваги щодо цієї проблеми, які дуже замітні й цікаві. Отже так виглядає, що властиво коли брати під увагу "звичайну людину", то такі нема великих різниць між "простим" чоловіком в Англії й таким же самим в Злучених Державах. Вони себто дуже скоро розуміють і з собою зживаються. Зате дещо інакше виглядає з "вищою" верствою, як теж і з тими інтелектуалами, що їздять по Америці й Англії з відчитами і промовами, щоб зблизити ті два народи, а дуже часто починаються до того, що це їх відчужують. Та найгірше має представляти справа з ріжними високими урядовцями, що обертаються звичайно тільки в тісним кружку певних урядових чи товариських верств і мало що знають про правдиве життя і думання народної маси, себто "звичайних" людей.

Але найкраще з усього представляється відносини між воєнками на фронті. Останнім часом відносять з Африки багато різних звідомлень про те, як англіїські та американські воєнки спільно ділять воєнну долю і недолю, як спільно наступають, борються і гинуть за спільну справу. Ось так, описують кореспонденти, найтісніше зв'язується американсько-британська дружба на побоевищах.

З того, що й як описується, видно, що того, що можна тепер побачити на фронті в Північній Африці, досі не було. Донеда там зароджується справжнє побратимство. Донеда там зникають взаємні упередження.

Такі відомості є дуже важні, бо від такого побратимства дуже багато залежить. Не іде так про війну з Гітле-

ром, бо вона вже об'єднала цілу купу народів і держав, але іде про те, що має статись по війні. Щодо цього могли б зайти розбіжності між американським і британським народами, яких джерелом може бути недовіра чи упередження. Та коли мільони американців зжигються на фронтах з мільонами британців і коли одні й другі воєнки себе зрозуміють і пізнають, за який то новий світ і лад вони борються, то по війні буде легше дійти до порядку. Бож ті самі люди, що є тепер воєнками, повернуть зараз по війні до дому і як громадяни будуть вирішувати при виборах чи інших нагодах, хто і як кермуватиме дальшими світовими справами. А тоді треба буде, щоб в Злучених Державах і Англії народи знали, до чого змагались, бо тільки тоді виберуть, тут і там, таких людей, що зможуть завести в світі дійсний лад. Знову цього не буде, коли не буде спільної мови між американцями і британцями, між Англією і Злученими Державами.

Ось тому і так важне те, що фронт так тісно зв'язує американських воєнок з британськими. Це матиме в будучині дуже добрі наслідки.

Будуть Організувати в Америці Грецький Баталіон

(ОНА). — Повернувшись з Америки грецький міністер інформації, Андрій Міхалопулос, заявив, що до Злучених Держав вже їдуть з Єгипту чотири грецькі офіцери, які мають допомагати організувати в Америці грецький баталіон.

Такий баталіон буде складатись не лиш з грецьких громадян, що живуть в Злучених Державах, але з роджених в Америці людей грецького походження. Однак він не буде самостійний, а стане складовою частиною американської армії.

Міхалопулос заявив, що в Греції і на грецьких островах діє тепер около тридцять тисяч грецьких партизан. Вони дістають палну зброю за кордоном, а як їм чого забракає, то вони нападають ночами на склади окупанта, а знищують сторожу, забирають зброю для свого вжитку.

Грецький міністер інформації заповняв, що в Греції є широко розвинений партизанський рух, як теж є там підпільні організації.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ІВАН ФРАНКО

Основи Суспільности

Повість

16)

— Свята душа ви, панотче! — говорила далі пані Олімпія з таким виразом, котрий аж надто ясно говорив, що її думки далеко були від усяких святих тем. — Ох, як гарче й я іноді молюсь! — додала, звертаючи набожно очі й зітхаючи з глибини грудей. — Одна тільки молитва і скріплює мене. Якби не вона, здається, іноді руку на себе саму наложив.

— Ах, хай Бог боронить! — скрикнув о. Нестор. — Що це вельможна пані говорить! Хіба можна про таке думати?

— Видно, що можна, коли думається. І навіть мимоволі на ум іде. Аджеж знаю, що це гріх! Та шож, коли горе мов! Горе, мов повинь, окружає мене з усіх боків, грозить залити мене з головою.

— Але якже це горе? — за-

питав, трохи нахмурившись, о. Нестор, докінчуючи пити каву. Він потрохи вже й догадався, куди гле ясна пані зі своєю розмовою і, видно, не рад був такому повороту. Та пані Олімпія не вважала на той вираз неохоти, що пробіг по лицю о. Нестора.

— Хіба вам не знане моє горе? Все воно одне, та все більше. Аджеж знаєте! — додала, понижуючи голос. — Адає знову програв півтора тисячі в карти.

— Півтора тисячі! — скрикнув о. Нестор із таким виразом, мов би силувався своєю фантазією зміряти й оцінити велич тої суми.

— Сцени мені робить... замисль, що я малаб йому... — кризь слюзи говорила пані Олімпія. — "Як не заплачу, — каже, — до тижня, то в каси-

ні мене визнають за інфаміса, виключать..."

— Це й давноб слід! І добре булоб для нього, — воркотів о. Нестор. — І чого доброго він учиться в тім касині? Господи! Як усе те касино розіграв! Аджеж це гніздо розпусти, содома якась! А вони, засліплені, вважають його основою свого шляхетського гонору.

— Так то, панотче, так! — спокійніше мовила пані Олімпія. — Та все таки нам старим не слід свої міркування накидувати молоді. Молодь мусить вишумітись. Молодь потребує вражіння, емоцій...

— Добре, добре! Тільки ті вражіння й емоції не мусять бути такі дорогі та коштовні. Аджеж півтора тисячі за один вечір! А скільки то часу й сил і праці треба, щоб їх зібрати!

— Ой, правда, правда! — говорила пані. — Хібаж я йому цього не говорю? Та що то може? Він не забув іще своїх віденських часів. А в додатку компанію собі підібрав...

— То-то й! То-то й! — підхопив о. Нестор. — як то

німці кажуть: "Погані товариства несуть добрі обичаї". А тут, на біду, Адаєві обичаї ніколи не були надто добрі. Не було що так дуже і псувати.

— Ні, панотче! Цього не говоріть! Це несправедливо. В Адаєві золоте серце, благородна душа. Я це знаю ліпше, ніж хтонебудь інший. З нього може вийти, і дасть Бог вийде, ще дуже гарний чоловік.

— Дай Боже! Дай Боже! — півголосом промовив о. Нестор.

— І компанія його непогана. Навпаки, по доброті тої компанії власне найліпше можна пізнати його характер, його вироблений смак і дистинкцію. Обивательські діти з дуже добрих домі, освічені, добре виховані. Правда, приємність із ними говорити.

— Тільки неприємність платити! — сердито буркнув о. Нестор.

Пані Олімпія довгим поглядом окинула його, поглядом, у котрім виразно малювалася погорда аристократичної на-тури до плебей й його плебейської логіки, котра всякі духові й товариські приємно-

сти й користи міряє й цінує на ціну грошей. Та вона переносила себе, щоб не підпустити шпильки о. Нестора, й лагідним, трохи жалібним тоном говорила далі:

— Платитиб іще нічого. Товариство, в котрім Адає обертається, вимагає того, щоб не дуже дорожити грошима. Зрештою, для Адаєвої кар'єри це може бути дуже корисне... дуже корисне. Є навіть надія... Колиб тільки якийсь час іще нам продержатися.

О. Нестор сидів як на шпильках. Розмова на цю тему йому дуже не подобалася, ворухилася в його душі шось недобре, неприязне. Під впливом того внутрішнього зворушення він оживився, випрямився. Голос його став певніший, рухи живі й різкі, в запалих старечих очах заблесли дві скорки. Він знав уже з досвіду, чим скінчиться вся ота прелюдія. За час його десятилітнього побуту у дворі не раз уже йому доводилось її слухати. То Адає, то пані Олімпія вигравали її перед ним і завжди кінчили поклком до його каси. Тільки той, хто знав усю бе-

зодню його скупості й також правдивий характер його відносин до обох панств Торських, міг би зміркувати, яку тяжку й безвихідну внутрішню боротьбу мусів переходити цей нещасний старець, на яку туртуру розпинали його оті просьби. Та досі жадання панства Торських були скромні, хоч і йшли звільна та постійно все вгору. Сто гульденів, двіста, п'ятсот, ну, тисячу (на висилку Адає до Відня до шляхетського інституту Терезіанум) — це все були жертви або дрібні, або уславлені в таку потребу, котру й тісноумний о. Нестор при деяких напруженні міг зрозуміти. Але тепер, очевидно, діло закроемо було на ширший розмір. Вже сама вступна вістка про програні Адаєм півтора тисячі казала цього догадуватись, а кінець слів пані Олімпії про те, що требаб їм (при такій Адаєвій господарці) ще якийсь час продержатися, відслонували перед його уявою широкій і дуже непримадний горизонт.

"Не дам нічого! Не дам ані цента", — шибнуло в його го-

лові, і він міцно зіціпив свої беззубі вилиці, щоб тим закрити свою постанову.

— Кажете, пані, — процідив парешті, коли пані Олімпія зробила артистичну паузу і гляділа на нього меланхолійно-солодкими очима, — що є якась надія? А шож то за надія, коли вільно спитати?

(Дальше буде).

ПЕВНА ПЕРЕМОГИ.

ЛОНДОН. — Вільгельміна, королева Нідерландів, говорила через радіо до свого народу з нагоди наближаючого Різдва запевдаючи, що "ми є певні щодо остаточної перемоги, але один Бог знає, коли вибе година цього визволення".

Гю Байс Про Японію

(Рецензія Стефана Пірса).

Гю Байс провів 23 роки в Японії як американський ко- респондент. Його остання книжка „Уряд Через Вовни- ства“ підтверджує, що за ці роки він добре ознайомився з тою країною.

В ліпші часи Байс писав, і писав добре, про японський наріз, про його працю- висті, про міцні родинні звязи, про його мистецькі нахи- ли. Але остання книжка, від- повідно до часу, торкається болячок японського суспіль- ства, особливо горлорізів та націоналістів, які працювали за кулісами, аби штовхнути Японію на теперішній шлях завоювання.

Американці мало ознайо- млені з тими силами в середині Японії, які протягом останніх 12 років тягнули її до війни. Американці бачили докази мілітаризму, але не знали, які групи чи агенції означають його. Книжка Байса особливо цікава тим, що в ній гово- риться про три впливові гру- пи — такби мовити підлілля японського патріотизму. Це є: „молоді старшини армії, так звані патріотичні товариства та горлорізи, що виконували всю брудну роботу для това- ристів“.

В 1936 році відбувся демон- стративний бунт молодих старшин. Чимало з них приве- ли свої частини в парламент та в інші урядові місця, шука- ючи та забиваючи кого тільки могли знайти з високих дер- жавних урядовців. Як вияви- лося на суді, їх завданням було — усунути цивільний уряд та віддати країну під контро- ль мілітаристів. Свій вчинок виправдували вони недово- ленням з капіталістичної вла- ди та бажанням „очистити“ державну політику. В дійсно- сті вони хотіли знищити навіть рештки народного представ- ництва в уряді, віддати еконо- мічну й політичну контролі в

руки мілітаристів та ніби- то прислужитися божеському всемогутньому імператорові, який фактично був тільки їх знаряддям.

Байс доводить, що в своїх стремліннях до мілітаризму, вони не наслідували Німечки, але взяли за зразок Фе- дальну Японію (яка існувала до 1868 року), коли імператор був під контролем мілітарної касты. Описуючи кілька судо- вих розправ з тими молодими старшинами, Байс вказує, як вони тероризували своїх на- чальників й змушували уряд до все більшої воєнничості.

Байс знайомить читачів з „патріотичними“ товариства- ми, що змушували уряд до мілітарних завоювань та як во- ни з'являлись і зникали. Серед них вирінає усміхнена, боро- дата постать маломовного То- йяма, патріарха тих патріотів, якого прихильники визнавали за великого чоловіка. Йому приписано величезний вплив на уряд, хоч сам він завше за- лишався позаду.

Останньою групою цього роду „патріотів“ були горлорі- зи, які виконували політичні вбивства за гроші. Байс зна- ходить історичний зв'язок по- між ними та робітниками, які тягали річи за великими фе- дальними панами підчас їх річних процесій зі своїх маєт- ків до Токио (тоді ще Йедо). Використовування цих людей зводило заняття тих патріотич- них товариств до найгір- шого роду вбивства. Злочин і патріотизм стали не до роз- різнення.

Книжка Байса має свої недо- магання щодо розпределення матеріалу. Та проте вона по- дає найкращий, досі доступ- ний, опис того підлілля, яке вбивством японських най- більш ліберальних провідни- ків довело до війни на „Дале- кому Сході“ — (Фліс).

Чи Справді Зростає Смерт- ність від Серцевих Недуг

Від якогось часу прийма- ється в Америці як неоспорну правду, що тут умирає від серцевих недуг щораз більше людей. Ця думка вкорінилася сильно в свідомість американ- ців; приймають її як неперем- ний, але певний факт. Здава- лося би, що й виступати про- ти цієї думки зайво.

Тимчасом лікар П. Дж. Стейнкроп каже, що ця думка це медичний забобон, який стоїть парівні з думкою, що морозиво, аїджене по рибі, це отруя, що пива не можна пити коли іється устриці, або що нормальне тиснення крові можна обчислити, додавши до свого віку сто. Тому він пита- ється: скільки людей умирає від серцевих недуг? Чи справ- ді число смертей від серцевих

недуг зростає в застрашаю- чий спосіб?

На ці питання він відпові- дає: Так, число смертей, від серцевих недуг зростає, але не в застрашаючий спосіб. З того, що в свідомстві смерті записано на рахунок серцевих недуг більше випадків смерті, ніж навіть робить висновок, що медицина робить поступ та що здоровля людське є нині краще, ніж воно було давніше. Цікаво поглянути, на яких основах спирається цей висновок згаданого лі- каря.

Ключ до розв'язки цієї ніби- то парадоксальної думки у то- му, що число серцевих недуг зростає з віком. Через те, чим більше науці вдається продов- жувати людське життя, тим

більша буде смертність від серцевих недуг. Ось чому лі- карі що цій справі присвятили увагу, вважають зріст числа смертей від серцевих недуг за добрий знак, що стан здоров'я населення поправляється.

У минулому багаті, можна сказати, забагато людей уми- рало в молодій віці. Це не бу- ло бажане, і лікарська штука поволи цей стан поправляє. Лікарська штука поборює ті недуги, які піднімали людей у молодім же віку, передовсім усіякі заразливі недуги: тиф, дифтерію, віспу, запалення ле- генів, сухоту, шкарлатину. Всі ці недуги потягають за собою щораз менше жертв. Наприк- лад, у році 1900 умерло тут було півчверта разів більше осіб від сухіх легенів, ніж у 1937 році, 17 разів більше від тифу, 27 разів більше від ди- фтерії. Кір („мізл“) нині є смертельною недугою лише в одній десятій частині тих ви- падків, у яких вона була смер- тельною на початку цього століття, шкарлатина тільки в одній осмій, а коклюш в од- ній третині.

Людина, котра нині занеду- жає на тиф, або віспу, перед 40 роком життя й недугу пе- реживе, правдоподібно зане- дужає на серцеву недугу, ма- ючи 70 літ. Дівчина, що на 23 році життя поборолла запале- ння легенів при допомозі сульфадіазину, може занепасти на серце в шістьдесят років. У цей спосіб статистика смерт- ности подає два більше ви- падки занедужання на серце, бо ці двоє людей перебули щасливо важкі недуги в мо- лодішій віці.

Факт є фактом, що загальне число смертей від серцевих недуг у Злучених Державах постійно збільшується че- рез продовження пересічного людського життя. На почат- ку цього століття було в Злу- чених Державах 45-літніх осіб лише 17 на кожну сотку. В 1930 році таких людей було 29 на кожну сотку. Ця їх ви- соді певно ще більше. Це оче- видно дає місце для розвитку дегенеративних недуг серця. Понад 60 процентів смертей трапляється в віці понад 45 літ, а коло 70 процентів тих смертей треба приписати: ра- кові, цукровій хворобі, кровоте- кові в мозку, недузі пирок і хронічним недугам серця й артерій.

За останніх 40 літ можна бу- ло бачити поважний поступ у лікуванні серцевих недуг у ді- тей і молодих людей. Серед білих людей, наприклад, чис- ло смертей від серцевих при- падків зменшилося на 50 про- центів. Серед людей у віці від 25 до 44 років число смертей від серцевих недуг зменшило- ся від 1918 року на 25 процен- тів. З цього ясно, що збіль- шення числа випадків смерті від серцевих недуг не можна приписати зростові його се- ред молодих людей.

Зрештою цей приріст не та- кий великий, як це загально припускається. На ділі нині число смертей від серцевих недуг є малою — більше ніж два рази в порівнянні з чис- лом тих смертей у 1900 році. При тому треба взяти під ува- гу й те, що нині записується більше смертей як викликаних серцевою недугою, просто то- му, бо лікарі навчилися краще такі недуги пізнавати. Давні- ше часто смерті від серцевих недуг записували наприклад як смерті від гострої не- стравности. Нині, внаслідок зросту „серцевої свідомости“ всего населення є більша тен- денція подавати як причину смерті серцеву недугу навіть тоді, як її не було. Збираючи все разом, д-р Стейнкроп каже, що люди в Америці не мають причини попадати в паніку зприводу зросту серцевих не- дуг.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ- ТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВИНДЗОР, ОНТ.

П'ята річниця відділу У. Н. Союзу.

Неділя 22-го листопаду як свято 5-тої річниці заіснуван- ня відділу ч. 341 У. Н. Союзу в нашій громаді, зістане для усіх нас добрим спомином. Довгий час говорилось про цю річницю і кожний чекав з нетерпеливістю того дня. Чека- в і я, бо знаю, що такі свята гартують душу.

Прийшла неділя. На дворі мрячало і здавалося, що місто спить. Час від часу, коли до- бре вдихались в Отаву вулицю, можна було бачити білі про- міння осіннього сонця, що про- крадалися крізь густі верстви мряки, як і декого з прохо- жих, що спішилися і зникали, як лише зрівнялися з дверима Українського Національного Дому. Були це члени й член- ки У. Н. Союзу, У. Н. О., О. У. Кі та М. У. Н., щоб зарян- ня приготувитися до прийняття гостей. Всі з веселою усміш- кою здоровкались. Вже з об- личчя їх можна було догадати- ся, що цей день не є для них звичайним. Чувся і в душі відволід, бож сьогодні 5-та річниця цього відділу, з яко- го народилося до тепер аж 22 відділи. Свято у нас, та ще й яке. Бож будуть гості, з Ді- троїт, Міш., а гості також не- буденні. Цеж дівчата, членики У. Н. Союзу, що під умілим проведом панни Стефанії Ан- друсевич, студентки 4-го року в „Мері Гров Каледж“, зоргані- зували Укр. Дівочий Хор та приїхали, щоби дати нам кон- церт і зсвятити 5-ту річницю виндзорського відділу У. Н. С. З ними й дрігент широко зна- ного і славного Укр. Нац. Хору „Думка“, п. Ів. Атаманець, д-р А. Т. Кібізей (головний контролер У. Н. Союзу) з дружиною, пп. Андрусевич (родичі управителки Укр. Ді- вочого Хору), пп. Оніськович, п. Каменецкий, п. Брикс і ба- гато інших. І виндзорської „сметами“ також не бракує. Між присутними є адвокат І. Янів, д-р А. Т. Вахня (лікар тутешнього відділу У. Н. С.), панна Стефанія Вербовацька, сопранова солістка, що грала ролю Дарини у фільмі „Ма- руся“, п. Ілія Косіковський, перший предсідник відзоро- ського відділу У. Н. С., соліст баритон, член хору „Думка“, що тепер служить в канадській армії, та багато інших...

На залі настрій святничий. Публика-гості, заповнили всі місця. Всі замовкли... На сцену виходить теперішній пред- сідник відділу У. Н. С., п. Ф. Мартинюк, який привітав го- стей, членство і попросив усіх, щоб повсталим з місць і хвилиною мовчанкою відда- ти честь померлим членам і піопірам У. Н. Союзу. Відтак коротко розказав про працю й розвій У. Н. Союзу, як і про те, що „Батько-Союз“ зробив для українського загалу. По- цім, отворюється завеса. Пря- мою очам не хочеться вірити, що це дійсність. На сцені по- над двадцять гарних дівчат в прекрасних сукнях; стоять не- мов рожі. За хвилину появил- ся на сцені сама шановна дрігентка, з легкою усмішкою на устах, але в очах її можна вичитати рішучість і певність себе. Це п-на Стефанія Андру- севич. Почався концерт, що складався з трьох частин. В першій частині відповідало пі- сні: „Ой у полі могила...“ в якій сольо відповідала п-на Наталя Андрусевич. „На вулиці скрипка грає“, аранж. проф. Кошиця, „Катерина“, слова Шевченка. В другій частині, першою піснюю був терцет „Аве Марія“ Шуберта, яку від- співали: панни Ірена Бойко, Катруся Сагайдак і Наталя Андрусевич. Другою піснюю був дует, уривок з „Запорожця за Дунаєм“, Іван і Одарка, який відспівали: панна Стефанія Вербовацька і п. Ілія Косіков- ский. В третій частині хор відспівав пісні: „Ой давно, дав- но“, „Пісня вулиці“, Віктора Герберта, в якій сольо відспі- вала п-на Катруся Сагайдак, „Мужик лиха набрав“, та „Алілуя“ Генделя. Усі точки були виконані першорядно, за що публіка нагороджувала співаючих рисини і довго- тривалими оплесками. По- останній точці молоденька п-на Арлюся Косіковська вручила чудову велику китицю квітів управителці хору п-ні Сте- фанії Андрусевич, а публіка, на знак великого признання і заслуги, знова нагородила мо-

лоду, управителку гучними і довготривалими оплесками. На закінчення головний радний У. Н. Союзу, п. Павло Дуда, поприсав присутнього п. Івана Атаманця (дрігента У. Н. Хо- ру „Думка“), щоби цей зі сцені дрігував. „Ще не вмерла Україна“...

Друга частина свята річниця відбулася прийняттям-вечерю, прилагодженою для усіх член- ів і гостей. Підчас вечері про- мовляли промовці, як також підчитано телеграму з поба- жаннями, яку прислав п. інж. Степан Куропас, головний контролер У. Н. Союзу із Ші- каго. Промовляли: д-р А. Т. Кібізей, що промовляв теж і підчас концерту, п. Іван Ата- манець, п. Каменецкий, п-на Стефанія Андрусевич, адв. Іван Янів, та ще кілька, яких імен, нажалі, не знаю. Товстайст- ром був п. Остап Лисий. Мені особисто, найбільше подоба- лася підбадьоруча і повна патріотизму промова п. Івана Атаманця. Він мабув найкраще дрігує хором, але тим разом найкраще говорив. Загаль- но, всі промовці говорили пре- красно, до теми свята-річниці й тому з їх промов можна бу- ло багато довідатися про У. Н. Союз у загальному, як та- кож можна було почути бага- то прекрасних думок про він- дзорський відділ та інші відді- ли, які розсіяні по Канаді.

І все здається булоб гарно, якби не те „але“, що в нас так часто трапляється. Отже і тут маленька заввага. На та- ких святах-річницях звичайно водиться по всіх організаціях чи товариствах, що спомина- ється перших організаційних провідників, а якщо вони ще живі та й присутні, їх покли- кається також до слова. Тому не розумію, чому не поклика- но до слова першого предсід- ника відділу, п. Ілію Косіко- вського, в якого то хаті той відділ осноувався і в якого хаті поверх року відбувалися збори. Або також, чому не покликано першого секретаря відділу, п. Павла Дуду, який переніс найбільше, з перших двох експериментальних років цього відділу, бож цей відділ дав почин до зродження ін- ших відділів по Канаді. А в додатку п. П. Дуда є ще пер- шим і до тепер одиноким чле- ном головного уряду У. Н. Со- юзу, як головний радний по Канаду. Не входжу в причини, чому так сталося. Може це не- догляд чи що інше. Але Сою- зові добре вимагає, щоб таке нанизати, працю шанувати, а Союзні сили скупчувати і об- єднувати.

Г. М., Союзовець.

ДЕРЖАВИ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ НАЦІСТІВ В СПРАВІ ЖИДІВ.

ВАШІНГТОН. — Америка, Британія і Совети, а також а- динацять інших держав з та- бору Об'єднаних Держав дали формальні перестеріги націст- ам, що всі ті зпоміж них, що в варварський спосіб вигуб- люють жидів в Європі, будуть належно покарані за свої зло- чини. Згадані держави також натаврували не поступовання як „бестияльська політика змизокровного мордування людей“, та заявили, що таке поступовання нацистів лише причиняється до більшої рі- шучості з боку Об'єднаних Держав, щоб розбити націс- тів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Відділ 438 повідомляє членів, що річні збори відбуваються в парохіальній галі на 4-тій ул., в суботу, 26. грудня, в год. 7:30 ввечір. Просимо всіх членів прийти на збори. — За уряд: Стефан Терельський, предс.; Іван Терельський, секр.-кас.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбу- вались 25. грудня (на Christmas Day), тобто в голдині 12, в школі парохіаль- ній на Бест 7. ул. Кожний член по- винен явитися на річні збори, висту- пати справоздання секретаря і інших урядників. Був вибір нового уряду на 1943 рік. Кожний член повинен принести зі собою рахунок, скільки закупив воєнних бондів. А хто ще не купив нехай купить до річних зборів. Уряд відділу просить усіх членів, щоби прихилили на зборі і рішали тільки ті справи, що відно- сяться до відділу і У. Н. С. а не особисті справи, з якими він нераз приходить. Контроль має явитися у секретаря 24. грудня, в год. 7. ввечір, під ч. 9114 Fuller Ave. — Юрій Гір- чак, предс.; Л. Дорош, кас.; Микола Бусько, секр.

ЗАМІШАННЯ ПІДЧАС ЗАТЕМНЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — В четвер ве- чором перший раз примінено в Нью Йорку новий спосіб си- гналізування на випадок воро- жих налетів. Замість дотепе- рішних двох сигналів, примі- нено три: перший, званий „си- ним“, другий „червоний“, а третій „все чисто“. Та люди не були добре поінформовані про ті сигнали і вишло-замі- шання. Багато людей вже на перший сигнал погасили в крамницях і домах світла, а ті що були на вулицях, похова- лись по домах. Коли прийшов „червоний сигнал“, то вони почали засвічувати лампи і виходити з домів. А воно ма- ло бути зовсім інакше: на пер- ший знак люди могли поводи- тись так, як раніше, свентуль- но бажано йти до дому, мо- гли не робити. Шойно на дру- гий знак треба було гасити лампи і ховатись. Можливо, що власті вкоротці знов заря- дять пробні затемнення.

РОЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ МОРСЬКИХ ЛІТАКІВ В АФРИЦІ.

ВАШІНГТОН. — Департа- мент флоту подав до відома, що американські морські літа- ки, стаціоновані на літакоос- цах, відіграли в африканській кампанії дуже велику ролю. Вони промочували шлях для сухопутної інвазії. Один відділ

американських морських літа- ків знищив 126 противних лі- таків, також знищив чимало прибережних гарматних бата- рій і змусив до мовчанки ве- ликого французького корабля „Жана Барта“. Цю свою робо- ту морські літаки виконали не через сліпий випадок, лише че- рез солідну підготовку. Вони довго вишколювались до цьо- го завдання. Всі летуни, при- значені до цього завдання, са- ми рвалися, щоб взяти участь у боротьбі. Одному гарматчи- кови другий гарматчик жерт- вував \$230, щоб той відпустив йому місце на літаку, але той відмовився. Описля він був вбитий на тім самім літаку. Мораль летунів була дуже ви- сока. В полуненні зо знанням це дало такі гарні висліди.

НЕЛСОН ПОМОЖЕ МАЛИМ БІЗНЕСАМ.

ВАШІНГТОН. — Доналд Нелсон, голова ради воєнної продукції, заявив, що його рада робить все можливе, щоб допомогти малим бізнє- сам і не допустити, щоб ті бізнеси внаслідок війни себе звивали. Бо малий бізнєс, го- ворив Нелсон, є основою приватної власности і приватної підприємчivosti. Рада про- дукції надіає і буде в збіль- шеній скількості далі надіа- ти малим бізнесменам воєн- ни замовленнями, щоб вони могли існувати.

Випродаж Книжок

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ І ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Як стати горюжанином Злучених Держав	\$ 3.50
Українсько-Англійська Кухарка (Cook Book)	\$.75
Косач Юрій: Сонце в Чигирині. Повість про декабристів на Україні.	\$ 1.25
З послівим і примітками М. Голубця. Брош. 50 ц. Опр.	\$.75
Павло Сіп (Павані Свєтлицький): Степові оповідання з передмо- вою М. Голубця. Опр.	\$.75
Матієв І.: Зачарований годинник	\$ 1.25
Опільський Юліан: Іду на нас. Історична повість. Опр.	\$ 1.25
Опільський Юліан: Золотий лев. Оповідання	\$ 1.25
Підмогильний В.: В епідемічному бар'яці. Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора малює як ніхто краще атмосферу, в якій живе сучасне покоління на Україні	\$.50
Поліщук К.: Гуляйпільський батько. I—II Том. Опр.	\$ 1.25
Поліщук К.: Розпета душа. Оповідання з латинського життя	\$.90
Приказ Михайло: Кетини. Картина з Лемківщини	\$ 1.16
Рогова О.: Син гетьмана. Іст. роман з часів Б. Хмельницького. Опр.	\$ 1.25
Сімонов Василь д-р: Граматика української мови для самонавчання та в допомозу школярів і студ. В полот. опр.	\$ 1.50
Тостов Лесь: Відомості. Два томи в 3-ох частинах	\$ 2.50
Українка Лесь: Жаль. Повість	\$.45
Українка Лесь: Над морем	\$.30
Українка Лесь: Призир-розмова	\$.45
Франко І.: Мійсей. Четверте видання з передмовою	\$.35
Франко Іван: Захар Беркут. Автор малює історію нападу татар на село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють обороні- тись, але й побивають зовсім татарську орду та спливають даль- ший похід татар	\$ 1.50
Франко Іван: З першину і пізнію, збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Знаєдзвоні“ й „Великі роковини“. У біо- графічний нарис Івана Франка (написав Василь Вервицка) і 14 ілюстрацій. В опр.	\$ 3.25
Шенченко Тарас: Кобзар, з портретом автора, сторін 707, опрацьований	\$ 2.50
Шенченко Тарас: Твори Тараса Шевченка, в 3-ох томах, в опр.	\$ 46.00
Мігичі шукати для розваги старих і молодих	\$.20
Про планетарі й лічєвня домашніх звірят. Практичний poradnik	\$.25
Вовчок Марко: Маруся. Повість	\$ 1.45
Біт Рекс: Залізний шлях. Повість з англійського. Опр.	\$ 2.00
Берн Юрій: Пелесом Амазонія (La fargada). На укр. мову переклад М. Кошич. В двох частинах. I і II часті. Опр.	\$ 2.00
Чайковський А.: Інверта заповідь. Повість з галицького життя. Опр.	\$ 1.25
Мойсєвич Іван: Чорні Запорожці. Історична повість й описи кампаній Чорних Запорожців. Зі схемами й ілюстраціями. Опр.	\$ 1.25
Чайковський А.: Олімпіа. Оповід. з життя ходоцької шляхти. Опр.	\$ 1.50
Франко Іван: Лис Микита. З ілюстраціями	\$.60
Ф. С.: Бранєць морського опришка. Іст. оповідання	\$.35
Чайковський А.: За сестрою. Оповідання з козацької старшини з Бу- стрини, семе видання	\$.50
Чайковський А.: Побратим. Іст. повість. Опр.	\$ 1.00
Чайковський А.: Не було виходу. Історія одної парцеляції. Опо- відання з галицького життя	\$.35
Чайковський А.: На ухолох. Істор. повість в двох частинах	\$.90
Чайковський А.: Корінець. Три томи	\$ 1.50
Чайковський М.: За силу сонця. Фант. оповідання. Опр.	\$ 1.25
Франко Іван: Оповідання. Зміст: Малий Мирон, Грицєва шкільна на- ука. Оповідчє. Борис Граб і інші	\$.65
Чехов А.: Оповідання. Переклад О. Бабія	\$.25
Філіппач І.: За Сан. Іст. оповідання, 2 томи	\$.40
Кисілевський О.: Швайцарія. Короткі загальні уваги про Швайцарію. В цій книжці є багато оригінальних фотографічних знімків, так, що кожний може з неї довідатися багато про життя у Швай- царії і її проміст	\$ 2.00
Філіппач І.: Будівничий Держави. Історична повість з XII віку. Бр.	\$.75
Філіппач І.: Братів любов	\$.75
Яворський І.: 1,000,000 Галицької Армії	\$.50
Самчук У.: Волинь. Том I. Кули тече та річка. Брош.	\$ 1.50
Том II. Вілія та революція. Брош.	\$ 1.75
Том III. Батько і син. Брош.	\$ 1.50
Вибір творів Ю. Федьковича. Брош.	\$.40
Кобиліська О.: За ситуаційми. Повість	\$.50
Філіппач Іван: Іванко Бералічик. Іст. повість з XII віку	\$.50
Неуц Іван: Кайдашева сім'я. Повість. Опр.	\$ 1.25
Савчак Р. Д.: На розпутьті. Історія одної родини	\$.50
Левонтов Р.: На прир. Повість з української старшини	\$.50
Білозерський О. П.: На передолі. Іст. повість. Частина I і II. Брош.	\$ 1.00
Будиліновський В.: Не вбю його. Історичне оповідання	\$.20
Будиліновський В.: Нерозлучні. Оповідання з другої половини XVII століття. Частина I і II	\$.80
Чайковський А.: Перед зримом. Історичне оповідання	\$.50
Гомзин Б.: Прокляті часи	\$.20
Бірюк І.: Проти закону. Повість на тілі події 12. віку	\$.50
Короленко В.: Серед лихих людей. Повість	\$.50
Ткачук В.: Сини лічєв. Нарис	\$.40
Захаревич Ф.: Хлопська дитина. Повість	\$.40
Голубєв М.: Рік грози і навій 1914	\$.50
Косач Ю.: Триндіадта чєта. Оповідання	\$.50
Кушнірський Р.: У знорах бесиди. Повість зі стрілецького життя. Бр.	\$ 1.00
Нолков О.: Гроші: Пусма. Перекл. з російського. Частина I і II. Опр.	\$ 2.50
Майрик І.: Гроші. Оповідання. Опр.	\$ 1.50
Синдильський А.: Любарський. Сімейна хроніка. Опр.	\$ 1.50
Франко Іван: Перехресті стежки. Повість. Брош.	\$ 1.00
Чайковський А.: Віддальчився. Оповід. з козацької давнини. Брош.	\$ 1.00

*) УВАГА: З причини малої скількості примірників, просимо замовляти тільки ці книжки, що є подані у повнішому оголошенні.

Замовлення разом з належністю слати до:

“SVOBODA”

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

ВІН БИВСЯ ДАЛІ. — У середині на світліні командер Брус МекКендлес, 31-літній моряк, що обняв команду над боевим кораблем „Сан Франсиско“, як старші від нього офіцери згинули в бою коло острова Саво. З лям на світліні: його батько, капітан Байрон Мек-Кендлес, та А. Ф. Френс, новий капітан корабля.

Жіноча Сторінка

"Визначне Жіноцтво України"

Ол. Лугового

Нова книжка українською мовою, де вона не повинна була бути — це серед наших теперішніх обставин. Явище таке рідке та незвичайне, що до нього треба ставитися наче до довгожданого дитини бездітних родичів: шукати скоріше за прикладами, а замикати очі на недомогання, радіючи зі самого факту, що врешті сповнилася чиясь довголітня бажання.

Кожда культурна українська одиниця, де вона не жила, дріжить перед наслідками, які викликає війна на духовому житті нашого народу. Що ось рік за роком іде, а нищаться та пропадають духові здобутки нації — не мають змоги працювати люди, які прослідкували наше минуле та докинули нове до давніших розкрити. Тому книжка історичного характеру це подвійна вартість та вижидана поява, а ще й тоді, як вона зроби́ть читача в оптимізм та переконує про слушність наших домагань. Бо коли напр. маємо нагоду взяти у руки перегляд кількох соток жіночих постатей України, і бачимо, що багато з них із духових та умовних прикмет мож зачислити до найбільш поштових жіноцтва їхньої історичної доби — заправляємо себе в сильний аргумент про рівноправність українського народу з іншими державними.

Сам автор книжки "Визначне жіноцтво України", головний у вступі та кінцевих словах, признається до деяких недомогань книжки та у цей спосіб чесно втирає двері до критики. Виходить, що добре здає собі справу з цього, як недомогання критики є в силі пошкодити авторові у такій самій мірі, як недомогання читача: об'єднувати талан. Деякі з цих недомогань, як, наприклад, до деяких замінних паронімів, мови та правопису, друг та друкарські помилки можна без вагання простити авторові, коли беремо у руки книжку задля змісту, та свідомі непригожих оставили її появи.

Але є деякі речі, які з обов'язку супроти нашого книжкового надбання, треба тут видивити на першому місці — це недомогання бібліографів та нехтування автором історичних джерел, чи як це він називає "загально принятю нашої історії". Це недомогання відразу зводять книжку з ряду поважнішої історичної праці у популяризаційну. Не значить це, що книжок з цієї останньої групи нам не треба. Їх писані для широкого загалу найпростішим стилем та попитними книжками навіть про релігійну теорію Айнштайна! Але тому, що ми весь час боремось зі світом за признання нас як культурної та гідної державності нації, нам задля цієї боротьби треба, щоб кожна книжка, яка торкається нашої минувшини чи культури, була збіркою стійких та обоснованих аргументів.

Найбільш практичним завданням "Визначного жіноцтва України" буде підтвердження хвилі уможливлення жіноцтва українського роду в Канаді чи Америці запізати чужинців з

вартісними моментами нашого історичного надбання, яких учасником була українська жінка. Нажаль, багато фактів, які були тут сенсацією, коли мали точне історичне обґрунтування, трапляються значущі через цю ж нестачу. Наприклад, пише автор, що мати популярного в Америці польського героя Косцюшка була українкою, а після цього не подає ані її імені, ні навіть роду, з якого вийшла. Одинокий доказ — її портрет, завішений в українській церкві в Фастові. Коли зважимо, скільки таких образів остало по наших церквах, і як у часах займанщини польська шляхта обвішувала ними свої святині, щоб перед "холостами" показати себе рама об'єднана членами небесної ієрархії, приписана автором української частини Косцюшка стає сенсацією, якої мабуть не вживемо в розмові з чужинцями.

Не треба теж надто поспішно в розмові з кимось сербським походження жити новини, що дві сербські короліві, Марія Карагеорєвич та Наталія Обренович, найшлися теж в початі визначного жіноцтва України. На це теж не маємо у автора історичного аргументу поза самим голословним твердженням.

Книжка була б прибрала багато на вартості, коли б автор заощадив був її критично-денікарських відсіків, яких у книжці досить багато. Завжди під адресою нашої еміграції, еміграційної інтелігенції, критика "Української Загальної Енциклопедії", байдухасті настановлення до надбання західних українців (галичан) — це матеріал для газетних статей, до цього по найбільшій частині цікавий для самих лише українців. У книжці, за деяким чином, дві літ стає матеріалом мертвим та обичає в вартість. Правда, мож розуміти та погоджуватися з автором, що не маючи у нашій еміграційній національній пресі критичної оцінки різних громадянських явищ у такій кількості, як цього домагається наше життя — йому хотілося поспитати трохи громів. Але книжка на цьому не скористалася.

Та цих кількох недомогань не обнижує вартості книжки, як теж її широкі ужиткові можливості для організованого жіноцтва. Цеж багате джерело відомостей тем про українську жінку, і тому повинна книжка ця найтися у книгозбірнях кожної нашої жіночої організації. Також у руках кожного, кого цікавить наше минуле, а хотів би довідатися про нього крізь барвисту ленту жіночих постатей, що зв'язує наше далеке минуле зі сучасністю.

Як читаємо у книжці — до її появи причинилися приватні люди. Це доказ, що й між нами найдуться культурні одиниці, готові на матеріальне ризико ради цього, щоб докинути цеголку до будівлі української культури.

Клявдія Олесницька.

Жінки в Війні

У клубі дівочої торговельної школи в Брукліні, Нью-Йорк, влаштовано оноді цікаву дискусію про вплив участі жінок в воєнному зусиллі. Брала в цій дискусії участь довга низка виховниць і суспільних діячок, а найзамітніший причиною до дискусії цієї важкої справи подала Елінора Г. Парк, урядничка федерального бюро посередництва праці.

Змалювала вона наперед цифрами зріст жінок в промисловій продукції. Від коли наші збройні сили почали рости й наші воєнні фабрики поширюватися, стало рівночасно зростати число жінок у промислах. Існує ще до недавня безробіття зменшилося, далі й зовсім зникло, а ще далі на його місце прийшла нестача робітників. Жінки пішли до промислів у великому числі.

На початку другого року війни Америка має в фабриках 15 мільйонів працюючих жінок, з того числа 4 мільйони на воєнних роботах. Пам'ятка Парк називала жінки одинокою резервою робітників у даній менті і заповідала, що до кінця другого року число жінок на воєнних роботах зросте до 6 мільйонів, а число всіх працюючих жінок до 18 мільйонів.

Ці цифри, говорила Міс Парк, відповідають на питання: чи активувати жінок у промислах? Видно, їх треба вживати. Від цього залежить наша перемога. Мужчина самий не зможе обслужити й збройних сил і промислових підприємств.

Нові воєнні умовини потягнуть за собою й інші переміни. Передовсім зріст воєнних промислів означає зменшення мирних промислів. Через те, що буде менше мирних товарів, деякі крамниці будуть потребувати менше обслуговування. Деякі мирні роботи зовсім зникнуть на час тривання війни.

Далі вживання робітниць на велику складу викликає собою багато різних промислових і суспільних проблем. Передовсім фабрики мусять позаводити для жінок кімнати для відпочинку, що при нинішнім браку матеріалів може бути поважною проблемою.

Далі піднімається проблема високого удержання рівня праці. Далі проблема захорони працюючих жінок. Далі проблема, від якого віку починають наймати жінок; перше: чи обмежити це до 18 року життя? Питання охорони здоров'я робітниць теж дешо відміняє від питання охорони здоров'я робітників.

Наконець, є ще переважна проблема уникнення обичає-

ГОРДИ, ХОЧ СУМНІ. Колін П. Келі, його дружина й дочка, з Медисона, Флорида, родичі й сестра покійного капітана Коліна П. Келі, що вбився з героїчських учинків на південно-західному Пасифіку. Світлина знято з них, як вони спускали в Мобіл, Алабама, на воду корабель, названий у честь капітана Келі.

ня робітничої заплати внаслідок уживання робітниць на велику складу. Досі, звісно, жінки звичайно побирали меншу заплату від робітників. Тепер жінки домагаються такої заплати, яку побирають чоловіки. А й чоловіки розуміють, що, як жінки будуть побирати меншу заплату, то це з часом відібється й на них, бо обнижить заплату робітників.

СПРОСТУВАННЯ

У статті "Чого буде домагатися жінка для себе" видруковано:

Коли жінка не силувана матеріальними обставинами, кидатися хату та дітей, щоб віддатися якійсь поважній зарібковій праці, яка нічим не причиниться до її особистого поступу і т. д.

Має бути: Коли жінка не силувана матеріальними обставинами, кидатися хату та дітей, щоб віддатися якійсь маловажній зарібковій праці і т. д.

У ЖИТТІ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Помогаймо домашньому фронтові.

Ми жінки можемо багато допомогти виграти ту війну, коли даємо про наш домашній фронт. А він є на кожній місці, в фабриці й хаті. На нашій власній вулиці, в нашому власному кутку. Про поширення такої жіночої праці дбає організація Віменс Дивіжен ов Сивільен Діфенз Блак Плен. Як секторлідер 24. сектора скликала була 1. грудня до своєї хати наради жінок того сектора, на які прибули теж жінки-українки. На нараді прибула американка, мисс Еллі МекКормек, представниця магазину "Рідерс Дайджест", що обікала майже цілий світ і збирала для цього магазину різні матеріали. Вона дуже зацікавилась чужинецькими групами в Америці й для цієї цілі прибула теж і до Бріджпорт. У своїй мові вона виска-

зала подив для т. зв. чужинецьких груп, що так радо й багато працюють для загальної американської справи. Вона розпитувала про працю Української Групи, а підписана розповіла, що зроблено українським жіноцтвом Бріджпорту для А. Ч. Хреста.

Від себе додає, що з нами є одно не добре, а саме те, що ми добре зачинаємо й в ту початкову працю вкладаємо багато енергії, але не вивержуємо і працю занежуємо. Тепер є час для нас усіх виявити наш американський патріотизм. Тепер пора, щоб американці пізнали нас і зрозуміли українську справу. І тому не треба відказуватися від ніякої загальної праці. Мене просили від Віменс Дивіжен, щоб написати до газети про ці справи та звернути увагу нашим жінкам, щоб не відмовлялися від праці як секторлідер, коли їх до цього покликають. Хто може добре говорити і писати по-англійськи, хай бере ту працю. А при тому, коли працюєте, сміло заявляйте, що ви є українська жінка. Звіти про таку працю ідуть до Вашингтону і треба дбати, щоб всюди було українське ім'я при добрій праці, а зокрема, щоб було ім'я української жінки в Америці.

Анна Чернявська,
24. Сектор-лідер.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УМІРКОВАННЯ

Наші ціни є умірковані. Це треба конче зазначити, бо репутація, яку ми маємо щодо кращої услуги, могла би когось пасти на думку, що за наші услуги ми даємо значно багато.

На ділі наші услуги є для всіх і тому наші ціни є для всіх приступні.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: B2-9599 Bayonne 3-0540

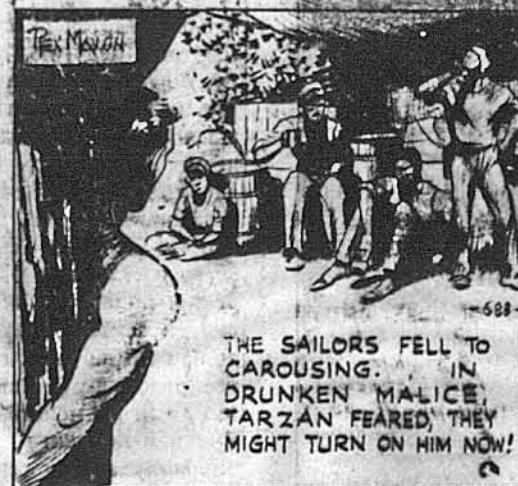
"If he won't join us, we don't want him against us," shouted Scragg; "I'll finish him off!"

Риг спливав його: "Ні, не робити цього. Краще прив'язати його до дерева. А як він добре згодується, то тоді він змінить свою думку". Інші згодилися з тим.

Після цього вони взяли Тарзана і прив'язали до дерева. Тепер не лишалося йому ніщо інше, лише вмерти, або погодитись на той мерзенний плян.

Моряки почали пірувати. Вони їли те, що залишилось, а також запивали румом. Тарзан побовувався, щоб котрий із запитих не повернувся проти нього.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

ПАРОХІЯ І ЦЕРКВА СВ. МАРІИ в Кайсер, Па., пошукує ЛЯВОНІТЕЛЯ, що вміє проповідати хором і вчити предствалення. Шкодою не проповідати. Голоситись особисто, або писати до: 258, MICHAEL PATRILLAK, 100 Melrose St., Kaysar, Pa.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подружжого свідства. Геморойд і желіє лікується без операції. 223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697. Офісний години: 10—8; неділя 11—2. Жінка-доктор до обслуговування. X & Флорескоп — Вакцинація \$2.00

ДАРМО! Вилікуємо кожному зразок (SAMPLE) Кривавого Чому з найліпшого гірського злілля, на недомогання жовтуха, печінки і шлунка. Велика пачка коштує 50¢.

● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорувають тм, що терплять на апертий кашель, білий горло і задиху. Пачка коштує 50¢.

● ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, інструкцію на банці. Велика пачка 50¢.

● МІШАНИ КОРИННЯ, на несправність, брак апетиту, корчі. Добре також на запах до горілки. Пачка 50¢.

Хто купить 4 пачки нараз вище згаданого злілля за \$2.00, Астану одну пачку даром. Маємо всі лінійні злілля, ліста, цвіт, кору, ягоди, корінь, ладан, живицю і т. д. Продаємо гуртом і детально. Для істориків і продавців відповідний оушт. Замовлення посилайте на адресу: UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

СТІННИ КАЛЕНДАРІ

Вже маємо календарі на 1943 рік. Просимо наших агентів у сторінки замовляти календарі якнайскорше. Для сторінки вироблено календарі і друкуємо їх фому.

Чудові Кривілі, Патріотичні, Релігійні, Свята зазначені червоно, перли зазначені рібною. Ціна одного календаря з пересилкою 25 п. 6 календарів \$3.75, 50 календарів \$7.00, 100 за \$13.50.

РІЗДЯНІ КАРТКИ "Христос Радіється", в формі книжечок з відповідними віршами, ціна за дозми 60 п. 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00 з пересилкою. Шалінові хустини білі або чорні з розжми, одна \$2.50 з пересилкою. На складі Олександрівський, Мак і багато інших річей, потрібних на Свята. Спис календарів посилаємо даром. 233

Замовлення посилайте до: UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПІДПІРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІ В "GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc." 2469 WEBSTER AVENUE Near 188th St. BRONX, N. Y.
Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дещеї ціні. Telephone: FORDham 5-4666.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
І вище ОБСЛУГОВУЄМО В ПЕРТ АМБОВІ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth-Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребамі до літ так низький як \$150.
ОБСЛУГА НАРКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ
І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ВЕТРО ПРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2565
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel.: MEtrose 5-6577

ТАРЗАН. ч. 688. Нова небезпека.